

Härkmeren tuulivoimapuiston YVA ja osayleiskaava

Viitasammakkoselvitys

Heikki Holmén

14.6.2013

SISÄLTÖ

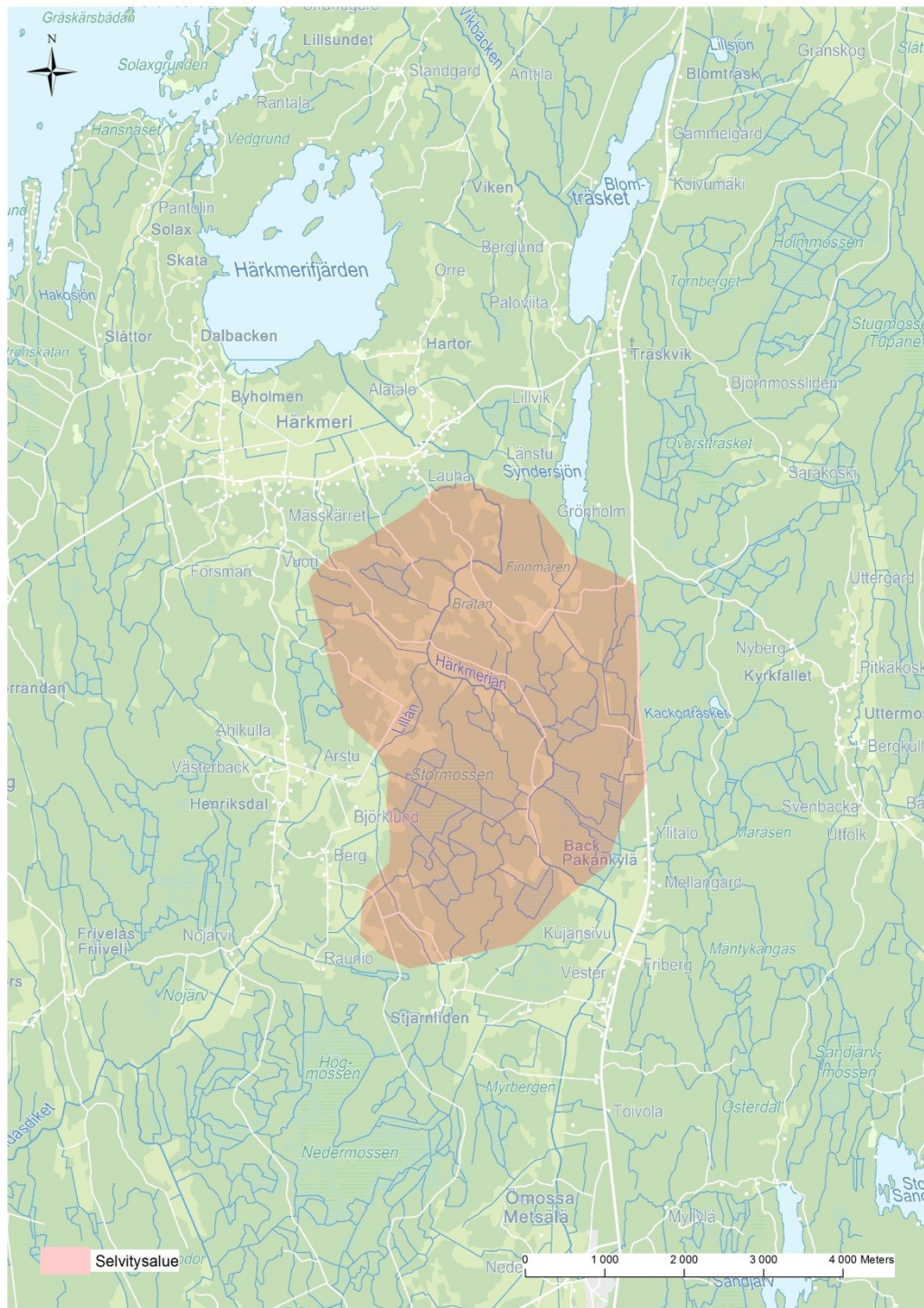
1	JOHDANTO	3
2	VIITASAMMAKKO (<i>RANA ARVALIS</i>)	4
3	LÄHTÖAINEISTOT JA MENETELMÄT	5
4	TULOKSET	6
5	YHTEENVETO	7
6	LÄHDELUETTELO	8

Kuva 1. Selvitysalue.....	3
Kuva 2. Maastotyökohteet.....	5
Kuva 3. Stormossen.....	6
Kuva 4. Härkmeriån.	7
Kannen kuva. Härkmeriån.	

1 Johdanto

Tämä selvitys on laadittu Kristiinankaupungin Härkmeren tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn ja osayleiskaavoitukseen liittyen. Selvityksen on laatinut MMK (Metsäekologia) Heikki Holmén Sito Oy:stä.

Selvitysalue sijaitsee Kristiinankaupungissa, Härkmeren eteläpuolella valtatie 8 itäpuolella (Kuva 1).

Kuva 1. Selvitysalue.

2 Viitasammakko (*Rana arvalis*)

Viitasammakko on n. 5-7 cm pitkäksi kasvava sammakkoeläin. Se on selkäpuoleltaan harmaanruskea ja harvakseltaan tummien laikkujen peittämä. Viitasammakko on hoikkakuonoisempi kuin sammakko (*Rana temporaria*) ja siltä usein puuttuu sammakolta löytyvä vatsan marmorikuviointi. Viitasammakon voi tunnistaa myös sisimmän takavarpaan kovan kyhmy (metatarsaalikyhmy) pituudesta. Sen pituus on vähintään puolet sisimmän varpaan pituudesta.

Lajin esiintyminen on luotettavimmin selvitettävissä soidinaikaan huhti- ja toukokuussa, kuuntelemalla koiraiden pulputtavaa kutuääntelyä. Soitimen ollessa kiivaimmillaan kutuääntelyä voidaan havaita kaikkina vuorokaudenaikoina, ääntelyn ollessa kuitenkin voimakkainta auringonlaskun jälkeen. Ääntelevien koiraiden lisäksi kutupaikoilla on naaraita ja todennäköisesti myös ääntelemättömiä nuoria koiraita.

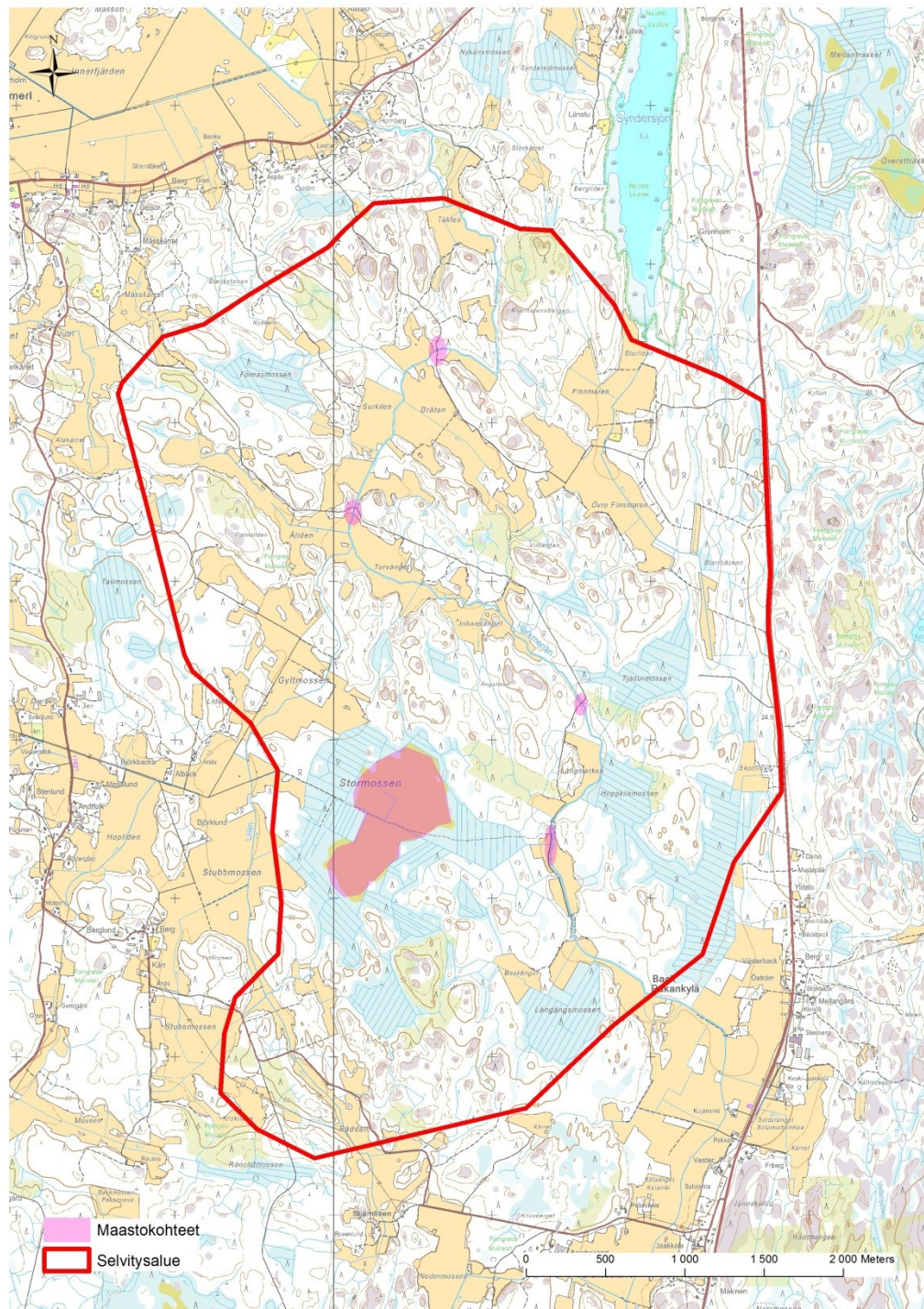
Viitasammakon levinneisyys kattaa lähes koko Suomen, pohjoisin havainto on Ivalosta. Lajin esiintymistiheyden vaihtelu on suurehkoa (Terhivuo 1993). Lapin havainnot perustuvat vain muutamiin havaintoihin. Elinympäristönään se suosii merenlahtia, järvien rantamia ja räme- ja aapasoita (Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu 2010).

Viitasammakko on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu ja EU:n luontodirektiivin liitteen IV (92/43/EEC) laji. Luontodirektiivin mukaan lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

3 Lähtöaineistot ja menetelmät

Lajin potentiaaliset elinympäristöt määritettiin käyttäen peruskartta-aineistoa, ortoilmakuvia, vääräväri-ilmakuvia (kuvausvuosi 2010) ja Ympäristökonsultointi Jynx Oy:n (2013) laatimaa alueen luontoselvitystä.

Maastotyöt suoritettiin potentiaalisiksi määritellyillä paikoilla (Kuva 2). Selvitys tehtiin kuuntelemalla viitasammakon kutuääntelyä (koiraiden pulputtava ääntely). Kohteilla käytiin kuuntelemassa tiistaina 27.5.2014 klo 22.30–00.30 välisenä aikana. Kohteilla kuunneltiin 10–15 minuuttia. Maastotyöt suoritti Heikki Holmén.

Kuva 2. Maastotyökohteet.

4 Tulokset

Maastokäynnin yhteydessä ei havaittu viitasammakon kutuääntelyä, eikä lajista saatu näköhavaintoja.

Selvitysalueella ei ole viitasammakolle erityisen soveltuvia elin- ja/tai lisääntymisympäristöjä.

Stormossen on selvitysalueen ainoa ojittamaton suoalue (Kuva 1 Kuva 3). Suo on yleiskuvaltaan karu. Ojittamatonta keskiosaa hallitsee ombrotrofinen lyhytkorsineva (OmLkN) ja reunempana on rahkarämettä (RaR). Suon keskiosa on jakautunut kahteen osaan ja sen läpi kulkee polku tai talvinen ajoura. Suolla on ollut keskiosankin lähellä turpeenottoa ja alkuperäisestä suoalasta yli puolet on ojitettu. Näin ollen suo on menettänyt osittain luonnontilaisuutensa. (Ympäristökonsultointi Jynx Oy 2013). Maastokäynnillä suolla ei havaittu viitasammakolle lisääntymisympäristöiksi soveltuvia avovesialueita, eikä kuultu viitasammakon kutuääntelyä.

Kuva 3. Stormossen.

Muut selvitysalueen turvemaat ovat tehokkaasti ojitettu metsätalouskäyttöön (Ympäristökonsultointi Jynx Oy 2013).

Selvitysalueen läpi kaakkoisrajalta pohjoiseen Härkmerifjärdeniin laskee Härkmeriån. Se on noin 5–10 m leveä pikkujoki. Joen valuma-alue on 113 km² ja pituus 15 km (Ympäristökonsultointi Jynx Oy 2013). Selvitysalueella joessa ei ole suvantoja tai muita ”seisovan veden” alueita. Näin ollen joki soveltuu heikosti viitasammakon elinympäristöksi. Maastokäynnillä joessa ei havaittu viitasammakon kutuääntelyä.

Kuva 4. Härkmeriån.

5 Yhteenveto

Selvitysalue kuuluu viitasammakon levinneisyysalueeseen. Selvityksen yhteydessä alueelta ei havaittu merkkejä viitasammakon esiintymisestä, eikä siellä ole lajille erityisen soveltuvia elin- ja/tai lisääntymisympäristöjä.

6 Lähdeluettelo

92/43/EEC: Neuvoston direktiivi; luonnonvaraisten elinympäristöjen ja luonnonvarais-
ten eläinten ja kasvien suojelusta; EYVL 1992 L 206.

Terhivuo, J. 1993. Provisional atlas and status of populations for the herpetofauna of
Finland in 1980-1992. Ann. Zool. Fennici 30: 55-69.

Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu. Luonto > Lajit > Luonto- ja lintudirektiivi-
en lajit > Lajien esittelyt. 2010. Viitasammakko. [Viitattu 5.6.2014]. Saatavilla:
www.ymparisto.fi/download/noname/%7B1F049E9D-689F.../38059

Ympäristökonsusultointi Jynx Oy. 2013. Härkmeren luontoselvitys.